

Núm. 23

BUTLLETÍ INFORMATIU

Primavera 2007

PARC NATURAL DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC · CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL

Parc Natural
de Sant Llorenç
del Munt i l'Obac

Xarxa de Parcs Naturals

C-2772
Centre de documentació

Terrassa

Voltant pel Parc

de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Activitats al parc

Any de la ciència:
Taller de rellotges de sol
per a nens i nenes

Aquest estiu...
viatja a la prehistòria!

Xerrada audiovisual

Medi Natural

Novetats bibliogràfiques

Opinió

Entrevista a:
Miquel Ramos Tornadijo

Ruens del Parc

Fauna i Flora
La Font del Cargol

Any de la ciència: Taller de rellotges de sol per a nens i nenes

Data: 17 de juny d'11.30 h a 14 h a la Masoveria del Marquet de les Roques (El Marquet de les Roques)
Població: Sant Llorenç Savall, Vall d'Horta, km 17, ctra. B-124
Organitza: Gest Lúdic - l'Obrador
Telèfon: 93 745 00 81

A/e: lobrador@lobrador.net
Accés: Pagant. Activitat-taller, 4,50 €. Itineraris i jocs, 3,00 €. i Acompanyants: 1 €.

Tipus de públic: General

Descripció de l'activitat: Dins de l'incomparable marc del Marquet de les Roques, al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, l'Obrador posa al vostre abast una àmplia i variada proposta de tallers, activitats de participació i joc, i itineraris lúdics. A més, podeu visitar la casa senyorial de l'avi del poeta Joan Oliver, Pere Quart.

Aquest estiu... viatja a la prehistòria!

Casals infantils al Parc Natural de St. Llorenç del Munt i l'Obac. Des del 3 fins al 27 de juliol de 8.30 h a 13.30 h, de dilluns a divendres a l'equipament didàctic del Mas de la Mata (Coll d'Estenalles)

Població: Mura, ctra. de Terrassa a Navarcles, km 14,8

Organitzador: Arqueolític

Telèfons: 93 789 44 56 · 609 135 077

A/e: arqueolitic@arqueolitic.com

Accés: Pagant. 80 € per setmana (autocar inclòs)

Tipus de públic: General

Descripció de l'activitat: Tallers, excursions i jocs per descobrir les històries dels primers habitants del massís i els racons el Parc per on es van moure.

Requisits de l'activitat: Tenir entre 6 i 12 anys. L'autocar recull i deixa els participants davant del Centre Cultural de Terrassa.

Per més informació:

www.arqueolitic.com

Xerrada audiovisual

"La fauna i la vegetació del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac" a càrrec de Vicenç Bros - Viu el Parc.

Data: 05 de juliol a les 20 h a la biblioteca de St. Vicenç de Castellet

Població: St. Vicenç de Castellet

Organitza: Àrea de Parcs Naturals

Telèfon: 93 215 74 11

A/e: p.santllorenca@diba.es

Tipus de públic: General

Per més informació:

www.diba.cat/viuelparc

Al roure de l'Espluga. Laia Turu

*"Aferrat a la terra, la teva escorça s'esmicola.
Cansat i abatut ens mostres ara les teves entranyes,
enrunes de vida. Valent, fort com un roure..."*

Fotos cedides: Narcís Serrat

Novetats bibliogràfiques al CDEA

La Mola. Persones i camins. 25 rutes per arribar al cim.

Vicens i Llauredó, Albert.

St Vicenç de Castellet: Farell Editors, març de 2007. 172 p.

En aquest llibre descobrirem la muntanya més estimada de la comarca a través de 25 rutes que parteixen de tots els municipis de l'entorn. Aquestes rutes es complementen amb un seguit d'entrevistes a personatges vinculats, d'alguna manera, a la Mola.

Europarc. enREDando. Herramientas para la comunicación y la participación social en la gestión de la red Natura 2000.

Madrid: Fundación Fernando González Bernáldez, 2007. 214 p.

Número 4 de la sèrie "Manuales Europarc-España", que recull un conjunt de mètodes de treball, instruments i experiències útils per desenvolupar programes de comunicació i participació en relació amb la xarxa Natura 2000 i els llocs que la componen.

Crèdits

Redacció: Centre de Documentació i Educació Ambiental (CDEA) · **Col·labora:** Diputació de Barcelona Àrea d'espais naturals · **Edita:** Servei de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa · **Disseny i maquetació:** Nexa Disseny Gràfic · **Fotografies:** arxiu CDEA · **Impressió:** Impremta Dit i Fet. **Han col·laborat en la redacció d'aquest número:** Ramon Arribas (Regidor de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa) · Salvador Pérez (Cap responsable del CDEA) · Anna M. López (Tècnica del CDEA) · Xavi Rius (Periodista) · Miquel Ramos Tornadjo (president de Bellaterra Natura) · Narcís Serra · Laia Turu · Personal del parc · Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa.

Ajuntament de Terrassa
Medi Ambient i Sostenibilitat

Xarxa de Parcs Naturals
Diputació de Barcelona

Entrevista a Miquel Ramos Tornadijo. President de Bellaterra Natura

“No entenem un país que no tingui camins per passejar lluny de les carreteres”

Miquel Ramos Tornadijo va néixer a Saragossa l'any 1958. És llicenciat en Ciències de la Informació per la Universitat Autònoma de Barcelona i diplomat en Relacions Internacionals per l'Institut d'Études Polítiques de París. Periodista de professió, ha desenvolupat una intensa activitat en aquest sentit, i ha esdevingut corresponsal a l'estranger de publicacions de reconegut prestigi, a més de ser col·laborador de diversos diaris i emissores de ràdio, tant nacionals com internacionals.

Què és Bellaterra Natura?

És una ONG, sense ànim de lucre, dedicada al desenvolupament d'activitats relacionades amb la conservació del medi ambient a Bellaterra i el seu entorn des de l'any 2000. La nostra associació forma part del directori Geociències d'organitzacions protectores de la natura, de l'Anuari d'entitats catalanes del Centre UNESCO, de la Xarxa d'Espais Lliures (SIT) de la Diputació de Barcelona i de l'associació Environment Index.

Quins dels seus projectes destacaria com a més significatius?

Darrerament hem impulsat el traçat del primer Camí Verd del Vallès. Es tracta d'una autèntica via verda de més de 20 kilòmetres de llargada que uniria el Vallès Oriental amb el Vallès Occidental passant pels municipis de Sant Cugat, Cerdanyola, Sant Quirze del Vallès, Sabadell, Badia i bona part del Vallès Oriental. De fet, serà el primer camí verd de la província de Barcelona. Aquest projecte aprofitaria la desafectació del denominat “vial interpolar” al pas per Bellaterra, que no és necessari. És un traçat idoni per a la mobilitat escolar i universitària i també per a activitats d'esbarjo, ciclisme, gent gran i per desenvolupar activitats recreatives i de natura. El projecte del Camí Verd ja té el suport oficial de cinc municipis que han aprovat als seus plens la iniciativa. També gaudeix del suport popular de més de 15.000 signatures.

Els nuclis urbans envoltats de natura, com es relacionen amb el seu entorn?

És evident que qualsevol nucli urbà precisa d'infraestructures viàries per connectar-se amb els altres nuclis veïns que l'envolten. Aquesta imprescindible xarxa viària es pot desenvolupar perfectament respectant la mobilitat de les persones i l'entorn natural. Com en moltes altres coses, el més important és trobar un equilibri que sigui beneficiós per a tots.

Què en pensa, de l'estat dels espais naturals que ens envolten?

Pensem que encara existeix una gran diferència entre la manera d'entendre els espais naturals arreu d'Europa i aquí. Fora del nostre país no es debaten obvietats que aquí encara es qüestionen. Cal canviar la consciència, no solament ciutadana, sinó també política. El retard aquí és molt important. A Bellaterra Natura no entenem un país que no tingui camins per passejar lluny de les carreteres.

Quin és el paper del Parc Natural de Sant Llorenç en el Corredor Verd?

Evidentment té un paper vertebrador. Els problemes que té aquest espai, des del nostre punt de vista, són la manca de control de l'accés públic i la seva connectivitat amb altres espais, principalment amb Collserola. Encara estem pendents de desenvolupar, no un traçat, que ja se sap quin serà, sinó decisions polítiques per tal que la via verda entre Sant Llorenç i la serralada de Collserola sigui una realitat.

Es veu afectada la connectivitat entre els parcs de Sant Llorenç i de Collserola?

Sí, a causa de la pressió urbanística incessant. Aquesta situació es deu, una vegada més, a la manca de planificació urbanística prèvia per part de les administracions públiques en conjunt.

Pensa que s'ha de regular l'afluència de públic als espais naturals?

Sí, sens dubte. Malauradament al nostre país encara hi podem veure “dominigueros” i altres actituds d'esbarjo que perjudiquen i malmeten l'estat de la natura. Com que encara resten molts anys per a la sensibilització ciutadana, evidentment, el més prudent és controlar més activament les incursions de la gent als espais naturals.

I la circulació de tot tipus de vehicles?

Hi ha un problema de planificació en relació amb la circulació rodada: en molts pocs casos l'accés als espais naturals està senyalitzat correctament. Tampoc no hi ha zones d'aparcament per als vehicles.

Paral·lelament, veiem necessària una política activa de sancions als vehicles mal estacionats en els espais naturals. També creiem que en espais naturals concrets cal no autoritzar la circulació de determinats vehicles com les motos i els quads.

Estan prou preparats els mitjans antiincendis per afrontar l'estiu que està a punt de començar?

No. En el cas de Bellaterra, per exemple, hem tingut incendis, per fortuna molt puntuals, en els darrers anys. El problema de fons és la manca de pressupost de les administracions locals per fer una neteja constant del sotabosc. A més de no tenir recursos financers, ens trobem molt sovint amb la manca de planificació anyal i l'execució d'aquests plans de neteja que es podrien fer per àrees determinades. Un tercer factor és l'existència de múltiples propietaris de terrenys que tampoc netegen degudament les seves parcel·les. La combinació d'aquests tres factors ens dona una paràlisi en el sistema de prevenció d'incendis que agreuja aquesta feblesa quan es produeix un incendi.

Ara que ve el bon temps, quin missatge donaria als usuaris dels parcs?

Els espais naturals són per gaudir-los tant a l'estiu com a l'hivern, i això significa que cal desenvolupar una actitud de respecte envers el nostre patrimoni natural. Hem de pensar que hi ha fenòmens que se'ns acosten que cada vegada afectaran més la sostenibilitat del medi ambient: el canvi climàtic i, en el cas d'Espanya, la desertització. Cada any tenim menys arbrat, més espècies que cal protegir perquè estan en perill d'extinció i amenaces més latents. Des de Bellaterra Natura pensem que les activitats de sensibilització ciutadana són necessàries, però no suficients. És l'administració pública amb la societat civil la que ha de vetllar per un equilibri real entre els factors socials que determinen el nostre sistema de vida.

Literatura i natura... una nova guia de lectura

La Xarxa de Parcs Naturals i la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona, amb la col·laboració dels centres de documentació de la Xarxa de Parcs Naturals, han editat una guia de lectura que, sota el nom "Literatura i natura". A la descoberta dels parcs naturals, recull un seguit d'obres de referència, llibres i material divers per posar a l'abast de tothom els títols més rellevants referits als diferents espais naturals que es poden trobar i consultar a les biblioteques públiques. S'hi inclou bibliografia sobre el Montseny, Sant Llorenç del Munt i l'Obac, el Montnegre i el Corredor, la Serralada Litoral i la Serralada de Marina, el Garraf, Olèrdola i Foix, Guillerries-Savassona, el Castell de Montesquiu i el Parc de Collserola.

Font del Cargol

Al camí de l'Alzina del Sal-lari, a Mura, un cop deixat el trencall del camí que va al collet de Reixac i continua per la carena. La font es troba al cantó dret quan el camí s'engorja, uns minuts abans d'arribar a la roca anomenada el Cargol.

Extret del llibre 70 fonts de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, E. Grau i F. Vancells. El Cau Ple de Lletres Editorial, Terrassa, 1997.

Fauna Esquirol (*Sciurus vulgaris*)

L'esquirol és una espècie molt antiga, ja que se n'han trobat restes fòssils amb una edat estimada entre 20 i 30 milions d'anys.

La longitud del seu cos, sense incloure la cua, oscil·la entre els 19 i els 24 cm, i la cua pot fer entre 15 i 20 cm. El pes de l'esquirol depèn de la subespècie, i va des dels 200 als 500 g.

És un animal sociable i simpàtic, que accepta la presència humana sense dificultat. Si veiem a un d'aquests animals baixant d'un arbre, el seu hàbitat natural, comprovarem que sempre ho fan de cap per avall. Tant l'ascens com el descens és molt ràpid, gràcies a les poderoses ungles que tenen a les quatre potes (amb 4 dits les anteriors i 5 posteriors). Les característiques anatòmiques i la mobilitat de les potes de davant els permeten poder-les utilitzar com a petites mans, de les quals se serveixen per agafar els aliments, que pelen i es mengen.

El pelatge de l'animal pot variar sensiblement a l'hivern, quan la capa del animal és més fosca que a l'estiu, època en la que perd els pèls llargs i abundants que té sobre les orelles.

Un altre aspecte anatómic destacable és la presència permanent d'una cua ben dotada i molt poblada, amb aspecte voluminós i esponjós, la qual li serveix de punt de suport i equilibra els seus àgils moviments pels arbres, on passa la major part de la seva vida, inclosa la cria. S'alimenta principalment de fruita seca i llavors.

L'aigua és un factor condicionant per la seva supervivència, per tant necessita viure prop de rierols. L'esquirol no hiverna, tot i que disminueix la seva activitat els dies més crus de l'hivern, i també quan la temperatura de l'estiu està entorn dels 35°.

Flora Vulnerària (*Anthyllis vulneraria*)

La vulnerària és una planta perenne. És una herba petita, amb una alçada que pot variar entre els 10 i els 30 centímetres. Està tota coberta de dalt a baix per un fi pèl.

La seva arrel és penetrant, i continua amb una tija recta de la qual surten les fulles de manera alterna. Les fulles inferiors tenen entre 1 i 3 folíols i són de forma allargada. Les fulles superiors tenen de 4 a 6 parells de folíols i el terminal més gran.

Les seves flors hermafrodites tenen cinc parts simètriques. El calze està tenyit de color púrpura i conté 10 estams.

És una planta que té propietats medicinals. Amb aquesta finalitat interessien principalment les seves parts aèries.

La vulnerària és coneguda per les seves propietats astringents, desinfectants i lleugerament laxants. S'utilitza en infusió.

Tradicionalment s'emprava per guarir ferides, cremades i úlceres tòpiques.

Si estàs interessat en rebre aquest butlletí posa't en contacte amb el CDEA, c.Cisterna, 39 baixos 2a · 08221 Terrassa · tel. 93 780 89 00 · cdea@terrassa.cat

Ajuntament de Terrassa

Medi Ambient i Sostenibilitat

www.mediambient.terrassa.cat